

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre 6 kor — fl.	Félévre 9 kor — fl.
Negyedévre 8 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

A debreczeni határozat.

Egy új ösztöndíj.

Magyarországon, ahol közbenjárás, ajánlgatás révén a legkülönbözőbb czimen a legkülönbözőbb foglalkozású emberek kapnak ösztöndíjat tanulmányutra, nem szokott föltűnést kelteni semmiféle ösztöndíj, holott az, amelyikről szó vagyon, megérdemli, hogy foglalkozzunk vele.

A vidéki hírlapírók közgyűlést tartottak pünkösd hétfőjén Debrecenben és ezen elhatározták, hogy fiatal újságíró számára évi ötszáz korona ösztöndíjat adnak, valaminthogy a kormányt megkérlik hasonló czélú ösztöndíj alapítására.

Ez az első eset nálunk, hogy újságírói téren ösztöndíj alapítatik és most is maguk az újságírók azok, akik pótolják azt, amit a társadalom megtenni elmulasztott. Az Akadémia, vagy más tekintélyes és vagyonos kulturális egyesület annáleseit nem tudnak arról, hogy újságírók számára ösztöndíj létesült volna, a kormánynak pedig annyira nem jutott ez az eszébe, hogy most is a vidéki újságírók figyelméztetik rá.

Másutt bizony másképpen gondoskodnak arról, hogy a sajtó minél jobban kifejlődjék. Norvégiában néhány évvel ezelőtt elhatározta a storting, hogy fiatal újságíróknak alkalmat f g adni publicisztikai tudásuk kibővítésére, a nagyobb kontinentális újságok szellemi és üzleti vezetése tanulmányozására, hogy látóköriük bővüljön, itéletük megizmosodjék. E határozat végrehajtásaképpen a múlt évben kétezer koronát szavazott meg a storting és ezt az összeget, mihelyt bebizonyul ez intézkedés eredményessége, évről-évre megfelelően megnagyobbítja.

Minden nemzetnek olyan a sajtója, aminőt megérdemel, de a magyar vidéki újságírók ime vigyáznak, hogy jobb legyen a sajtó, mint aminőt az ország megérdemel.

Egyházkerületi közgyűlés.

Debrecen, május 29.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület tegnap kezdte meg tavaszi közgyűlését a kollegium dísztermében.

A gyűlésen jelen vannak az elnökségen kívül Thaly Kálmán, Tisza Kálmán, gróf Tisza István, Uray Imre, Zsigó Endre, György Endre, Gentsy Albert, dr. Hajnal István, Luby Géza stb.

A gyűlést fél 10 órakor nyitotta meg Kiss Áron püspök lelket emelő imádsággal. Majd szép megnyitó beszédben körvonalazta a gyűlés fontosabb tárgyait.

Zsigmond Sándor főjegyző jelentette ezután, hogy Szeremley Sámuel egyházkerületi tanácsbíró és Elek Lajos egyházkerületi aljegyző állásukról lemondottak. A közgyűlés legnagyobb elismerését fejezte ki a két egyházi férfiú kitartó működéséért s elrendelte, hogy a két megüresedett tisztségre a választás augusztus 15-ig ejtesék meg.

A földmivelésügyi miniszter átiratban kérte az egyházkerület, hogy a gazdasági munkás és cseléd segélyező pénztárt részlete támogatásában. A gyűlés elhatározta, hogy az esperesek útján felhívja a lelkészeket, hogy a nemes intézménynek csináljanak propagandát egyházaikban.

A vakokat segítő egyesület szintén erkölcsi támogatást kér az egyházkerülettől. A gyűlés a nemes intézményt a lelkészek és tanítók figyelmébe fogja ajánlani.

A kultuszminiszter Eötvös József munkáinak megszerzésére szólítja fel a kerület egyházait. A gyűlés kimondja, hogy azoknak az egyházaknak és iskoláknak, a kik a munkát megfizetni képesek, figyelmébe ajánlja a miniszter felszólítását.

Dóczy Imre középiskolai felügyelő jelentését olvasták fel ezután, a ki az Eötvös kollégiumban tanuló két ösztöndíjas tanárjelölt tanulmányi eredményéről tett jelentést. A felügyelő jelentését tudomásul vették.

Az államsegély kiosztásáról referált ezután Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző.

A 62253 korona segítséget még márcziusban kiutalta a kultuszminiszter és az a rendes uton szétosztott.

Mándok szabolcsmegyei községet e hó 22-én tűz pusztította el. A virágzó község 156 református családja jutott koldusbotra.

A mostoha leány.

Irta: **Harmath Lujza.**

A nagy hőségre rászakadó jeges zápor végighömpölygött a mély kerékvágástól hepehupás utcán s mindenütt egy-egy hátra-hagyott pocsolóval jelezte útját. Didergős, éles szél fujt végig a kisdud házak között, melyekben semmi mozgalmas élet nem látszott. Minden ott maradt a viharokozta mély levertség. Még a kutyák is csak az eresz alól ugattak, ha egy-egy kün a mezőn rekedt szekér bandukolt végig a sáros utcán. A hirtelen lehült levegőben mindenki dideregve húzódott össze, mintha már benne lennének tüdőrontó novemberben. Még Anisó is (a falu híres szája) megcsappanva, hallgatagon és köténye alá dugott kezekkel járja az utcát egy kis kovászért a holnap sítéshez, mintha a híreket, melyekkel mindig bőven el van látva, a szájába fagyasztotta volna sivitó szél.

Nagy dolog is az Isten verése. Földet turó emberek véres verejtékét ime elmosta a jeges zápor, a sok szép remény dugába

dőlt, a kenyér vékonyabb szeletekre szálott alá.

Csupán a libák és ruczák tollas serege lepi el örömmel az utcát s hangos hápogással foglalják le maguknak a tócsákat, melyekből nagy szárnyveréssel frecskelik szét a fehérre meszelt házak oldalára a piszkos kotyvalókat.

A Nagy Adámék portája előtt, mely egy fejjel mászott magasabba a többinél s a csürje is nagy száját tát a sorjában álló asztagokra, egy kis nyolcz-tíz évesnek látszó leányka didereg s bárhogy húzogatja ingecskéjét, csak nem tudja fázó térdeit betakarni vele.

Az utcaajtó cifra, tulipántosra van festve s fölője van írva, hogy „Isten segédelmével építette Szekeres Nagy Adám, hűtes társával, Buzás Juliánával”; de a kis fázós gyermek előtt mintha zárva lenne nem meri felnyitni, hogy belépjen rajta.

Sovány kis vézna gyermek, nyugtalan szemekkel, sápadt, koravén arccsal. Valami félelem, remegés látszik egész valóján, — mintha nem volna azzal tisztá-

ban, hogy hova tartozik. Járó, didergő melléből mintha sírás akarna feltörni, — melyet csak a szájba gyömöszölt ököl tartóztat vissza.

A pitvarból messze kihalatszik, a mint két indulatos hang tulliczítálja egymást:

— Hasztalan gaz gyerek! — mondja egy éles, vékony hang — folyton csak erdőben csatangol.

— Mert elveri a háztól — felel rá a vastagabb.

— Sohasem dolgozik semmit.

— Mert nem adsz enni szegénynek.

— Most tudom, ismét rongyosan állít haza.

— Azt a kis rongyot, mely félig sem fedi a testét, — már nem tépheti le jobban.

A vékony hangot elfojtja a méreg erre a szemrehányásra és sivitva folytatja: — Pártold csak, pártold, azzal tetted ilyen istentelen rosszá.

— Nem én tettem, hanem a te mostoha kezéd.

Bika kávéház

A nyári évad beálltával ajánlja a n. 6. fagyaltját u. m. vanillia, citrom, kávé, vala közönségnek naponta frissen készült mint mindeunemü gyümölcsizüt. Fagyalt házom kívül 1 kis adag 24 fillér, Bika kávéház üzletvezetője. 1 nagy adag 36 fillér. — Tisztelettel

A község lelkésze sürgős segítyt kér a nyomorba jutott egyház részére.

A gyűlés a szerencsétlenül járt egyházközség ügyét komoly megfontolás tárgyává tette s elhatározta, hogy a lelkész kérvényét kiadja az esperesi karnak, amely még a holnapi nap folyamán véleményes javaslattal áll elő, mely összeggel segítések a szerencsétlen egyházközség.

Iskolák államosítást kérő folyamodványát vették ezután tárgyalás alá. A szentleányfalvi egyház már a második kérvényt küldi a kerülethez államosítási engedélyért. A gyűlés tekintettel az egyház nehéz anyagi viszonyaira beleegyezik az államosításba, a melyet a múlt évben azzal az indoklással tagadt meg, hogy egyházi épületet nem bocsájt át az állam tulajdonába.

Zsigmond Sándor főjegyző ismerteti a debreczeni egyház felebbezését, kapcsolatban az egyházmegye előterjesztésével.

A debreczeni egyház megfelebbezte a debreczeni egyházmegye azon határozatát, melylyel az egyházkerületi közgyűlés rendelkezéséhez képest a debreczeni egyház esperesi látogatását kimondotta. Ellentétbe helyezkedvén ez által az 1884. évben hozott határozatával s illetve a debreczeni egyház közt és közte létrejött megegyezéssel.

Az előadó javasolja, hogy a debreczeni egyház felebbezésének ne adjon helyet a közgyűlés.

Balogh Ferencz szólt elsőnek.

Történelmi alapon áll nálunk ugy a nemzet, mint egyházunk joga. Egyszerű törvény elmagyarázásával ily történelmi jogot eltiporni nem czélszerű. Egyházunk multjába vetett éles tekintettel történelmi alapon támadja meg az egyházmegye álláspontját. Mikor magára Debreczenre, illetve a debreczeni egyházra hárult a debreczeni collégium fentartása és a saját erejéből látott el 4 académiái tanszéket: hol volt akkor az egyházkerület? Püspöke s a debreczeni egyház főgondnoka révén állandó befolyást gyakorol az egyházkerület erre a célra.

Az egyh. törvények 162. és 163. § ai nem mondják azt ki, hogy az esperes a püspök felett ellenőrzést gyakoroljon. Szegedi Kiss Istvánnak, a debreczeni község áldozatkészségéből kiváltott nagy reformátornak szavait idézi: „Tranquilitas et concordia verae ecclesiae” s kéri az egyházkerületet: vegye figyelembe a debreczeni egyház felebbezését.

Kiss Albert, Gróf Degenfeld József, Papp Imre, Tisza Kálmán, Simonffy Imre, K. Tóth Kálmán, Elek Lajos, Uray Imre

szóltak még a kérdéshez, míg a szavazásnál a gyűlés többsége felállás útján a debreczeni egyház felebbezését elutasította. A gyűlést ma folytatják.

Lelencz-ház Debreczenben.

Debreczen, május 29.

A napi sajtóban érdekes, de bizonyos tekintetben szomorú vita indult meg néhány nap óta a debreczeni lelenczházról vagy jobban körülírva a gyermekvédelem ügyéről. Érdekes azért, mert dr. Kenézy Gyulának, a föllátható lelenczház igazgató orvosának és a gyermekvédelem kiváló propagálójának alkalmat adott a gyermekvédelem és lelenczház ügyét oly szép és tömör cikkekben a nagy olvasóközönség előtt ismertetni és megvédelmezni, — szomorú, mert elodázhatlanságát, szükségességét magyarázni, sőt védelmezni kellett.

Hogy a gyermekvédelem mily fontos nemcsak közjótékonyasági, hanem társadalmi szempontból is, arra a statisztika pozitív és el nem vitatható igazságának erejével már a vita során nyomdafestéket látott a válasz; hogy az ügynek odázást nem lehet szenvednie, azt a betegápolási törvény, — amelynek alapjából, tehát az adózó milliók filléreiből és koronáiból állami imperatíva rendezi hatósági uton a gyermekvédelmet — és a közigazgatási eljárás mondja meg.

Mivel az egész vitának leglényegesebb pontja, mely a betegápolásról szóló törvény végrehajtásában leli végokát, még fölhozva nem volt, ezt hozom elő és ezzel vége szakad minden magyarázásnak. Mert fájdalom, a lelenczház és a gyermekvédelem ügyét nem a város és még kevésbé annak közönség vette initiative pártfogólag föl, hanem az a kényszerűség, melyet az 1898. évi XXI. t.-cz. végrehajtása teremtett. E törvénnyel megalkottatván az országos betegápolási alap, rendeztetett a 7 éven alul levő kicsinyek közellátásának, gondozásának és hatósági védelmének kérdése is. Az országos fehérkereszt-egylet lelenczházaiba a hatóságok, a törvény alapján közellátásba az alap terhére fölvenni kényszerült gyermekeket el kellett, hogy küldjék és is küldtek rövid egy év lefolyása alatt majduem félezeret Debreczenből Kassára, ahonnan azok gondozás és tartás végett visszadátván, Kassáról adminisztráltatik — még most is — a gyermekek fölvetelének, gondozásának és ellenőrzésének teljer apparátusa.

A törvény fokozatos végrehajtása szükségessé teszi elodázhatalanul, hogy főként nagyobb emporiumot alkotó városokban — s Debreczen föltétlenül az — vagy az állam vagy a fehérkereszt-egylet lelenczházat állítson, hamár nem emberbaráti szempontból, legalább az admtisztráció könnyebb keresztülvitele végett. Tudjuk, hogy ily intézmények a városok anyagi hozzájárulásával, hathatós támogatásával létesíttetnek az állam által s a városoknak csak úgy pénzbe kerülnek, mintha magok vagy a helyi társadalommal együtt létesítik. *Ezért kellett megalakítani a lelencz ház egyesületet Debreczenben is, nem lehetett várni vele, mert sem közcsatornázás, sem más egyéb közegészségi kívánalmak tagadhatatlanul sürgős létesítése nem akadályozhatja és nem befolyásolhatja a törvény végrehajtását.*

Debreczen sz. kir. város rendőrsége, mely közigazgatási tekintetben a városi (községi) előjárói összes teendőket ellátja, ezen törvény életbeléptetése óta el van halmozva a hét éven aluli tartásban levő gyermekek ügyével, illetőségének, nyilvántartásának dolgaival, ezeket ellátni, adminisztrálni kell, mert a törvény végrehajtandó és szegény ember, elhagyott anya a gazdag Debreczenben mennyi van! — akár akarunk, akár nem, most már lelencz ügyben jótékonyaságot gyakorolni, bár mily fontos a vízvezeték, csatornázás, iskola és tagadhatatlanul egész sor közteendő, mert itt a sorrend megállapítása, meghozott törvénnyel szemben nem tőlünk függ.

Arról, hogy a lelenczházak, illetve a gyermekvédelem, dajkaképzés, szülészeti klinika és mindaz, ami ide tartozik (mert a lelenczház fogalma alatt mindezt értjük) társadalmi tekintetben eemlik-e, leszálítják-e az elbu ott vagy elbukandó szegényebb cseléd- és munkásnők számát, vitatkozni elkésett dolog.

Erre már meg felelt Európa modern törvényhozása, amelybe a magyar parlament csak belehelyezkedett az 1898 ik évi XXI. t.-cz. megalkotása által. Lehet, hogy egyes esetekben csábító hatással is van, — de a legnagyobb mértékben *nemzeti ügy* a szegény elhagyott gyermekek sorsáról való gondoskodás. Az erkölestelenség eddig is meg volt, ezután is meglesz a nagyobb városokban, mint a hogy Londonban, Párisban, Berlinben, nagy nemzetek nagy apparátusu közigazgatása és társadalmi ereje sem tudott hatni nagyban csökkentőleg, nem hathat általános emberi és szociológiai okoknál fogva Debreczenben sem. De az a már megszületett cse-

Ezt az enyelgő beszédet megszakítja a kifutó étel süstörgése s a szomszédok fejszóvalva adják tovább, hogy Nagy Ádáméknál a sok perpatvar mián újra kifutott a leves.

A kis lányka is érzi ezt az étvágygerjesztő szagot, de hiába tátogatja utánna a száját, az ő számára aligha tálnak belőle.

Hallgat és vár. A mindjobban leszálló est palástja alatt halk, nesztelen léptekkel surran be az életre, a hol az eperfa vastag törzse mögé bujva elnézi, hogy az utolsó morzsát hogyan dobják a komondor elé, csak ő reá nem gondol senki. Nincs mit várnia. Nagy szomorúan húzódik az istállóba, rendes lakóhelyére, ha nem is csillapítja étvágyát, de legalább némi meleget ad az elhagyott árvának.

* * *

Tíz év mult el. A boldogoknak tíz perc, a szenvedőknek tíz hosszú század.

Az idő halad a maga útján, nem sokat törődik az emberek bujával vagy örömeivel.

A szerencsétlen kis leányból, kivel nem törődött senki s kit talán csak a rét virága, erdő madara tanított gondolkozni, szép, sugárnövésű leányka lett ezalatt.

Ugy nőtt fel ez a folyton üldözött teremtes, hogy fogalma sem volt az édes otthonról, az anya áldó szeretetéről. Mint gazdátlan eb, csatangolt erre arra, mezőn, erdőn, uttalan utukon. És mégis szívet, mely csak keserűséget ismert, mi őrizte meg a gonosz indulatoktól? Mi tette lelkét simulékonyrá, erőssé, érzővé s mi adott erőt újra meg újra kezdeni zugolódás nélkül a rettenetes napokat, melyek csak könnyeket termeltek számára?

Talán az Isten, ki egyformán védi a jót és gonoszt, tudást és tudatlant s ki mindig jó akarattal igyekszik megvédeni népét az elkárhozástól.

Hogy nem mindig vezet célhoz ez áldásos védelem, annak oka nem a Mindenható elnéző jóakarátában keresendő, hanem az emberi véralkat gonosz hajlamaiban.

A szegény árvát az erdő lombja, a mely védelmet nyújtott, a dalos madár, a

mely türni tanította és a mező virágai, melyek az élethez kötötték, tanították meg a jó felfogásra.

Pár éve már, hogy Nagy Ádám elköltözött oda, a hol nincs többé gond, gyötrelm és szenvedés s a kidobott leány, az az elvert kutya most egyetlen hí gondozója mostohájának, kit súlyos betegsége már több mint két éve az ágyhoz köt.

Csodálatos! E leánynak mintha minden keserűség, minden méltatlanul szenvedett ütle emléke elszállt volna lelkéből, egész odaadással ápolja mostoháját s enyhíteni igyekszik súlyos fájdalmait.

Ugy látszik, a rosszat jóval fizeti vissza, pedig mindenki azt várta, hogy mikor alkalom kerül rá, busásan megfizet a sok szenvedésért.

Igen, meg is fizet, csakhogy jóval, úgy, hogy mostohájának gyakran könyekkel teltek meg a szeme s hálálkodva összetett kezekkel imádkozott:

— Ó, bocsásd meg Uram, a mit valaha csak ellene vétettem!

De vajjon megbocsátja-e?

csemőarról nem tehet, akár a legsötétebb bűn, akár a legfényesebb virtus hozta legyen is a világra, neki enni, létezni, élni kell, a társadalom és állam pedig segítse az elbukottat, hogy a bűn a-ja után (a törvénytelen születés) ne kényszerüljön a b-t (a gyermekpusztítás) elkövetni.

Örülünk, hogy a mindenre ráneheződő államhatalom, a fegyverek, ágyuk és szuronyok milliói mellett a szív hangján is tud szólni és hoz már olyan törvényt, melyből a társadalom magasabb etikájának, az altruizmusnak kézzelfogható és szemmel látható érvényesülése származik.

Lehet, hogy fájdalmas egyéni sebeket is érint egyik-másik intézkedés, de a köz előbb való. Éppen azért rosszul alkalmazott érvnek tartom azt, hogy mi lesz azon anyákkal, akik majd dajkához nehezen, — esetleg drágán — juthatnak. Talán nem is jutnak nehezen; hogy drágábban, az nem jön tekintetbe, de ha még úgy lesz is, ezért a gyermekvédelem országos nagy ügyének nem szabad akadályba ütköznie. Ha ez baj lesz, a lelenzhez igazgatóságának adminisztratív kötelessége leendő, tehát végrehajtási melléksempont, hogy rajta segítsen.

Sokféle képen lehet fölfogni, vitatni és magyarázni ezt a kérdést, de az már általános törvény és igazság, hogy az összefoglalóbb és magasabb elvi álláspont mindig hatalmasabb és áldásosabb a szeparális gáncs hangjánál. A közteher viselés, az általános védkötelesség is hány szegény ember filléreit viszi el, hány életnek egészsége és szegény anyának egyetlen támasza veszett el, — de azért végrehajtásában mindenik pótolhatatlan vívmány. Nem szabad tehát olyan nézetnek érvényesülni, hogy várjon még a lelenz-ügy, fontosabb és nagyobb dolgok hadd jöjjenek, hiszen a szegény ember bűnbánó született gyermeke eddig is elpusztult, de az uri családok alig jutnak pénzükért is dajkához. Én azt hiszem, a hol és a mennyi dajka okvetlenül kell annyi ezentul is kerülni, a hol pedig nem elodázhathatlan szomorú kényszerűség ez, hanem csak luxus, oda ne is kerüljön.

Végzem e sorokat pedig azzal a kijelentéssel, hogy mindig az által lép egy lépéssel előre a civilizáció, a miben az önzetlenség és a közjó nyilatkozik meg, ezt istápolni, e mellett küzdeni nemes kötelesség; minden a mi ezzel ellenkezik, visszafelé menés, ha csak egy hajszállal is. Lehet tehát, hogy ezek a sorok, melyeket itt idézek, a sajtószabadság és szabad véleménynyilvánítás szent elvének védelme alatt napvilágot látnak: *első sorban ki-ki gondoljon saját magával, azután jöhet más, ez az észszerű* — de hogy ha mindenki így gondolkoznék, sőt ha a köztevékenység mezején az emberek a városi vagy állami életben ilyen elvet tartanának vagy tartottak volna szem előtt, akkor talán sajtószabadság sem volna, amely alkalmat ad még a hasonló kijelentések sokszorosítására is.

Calamus.

A magyar delegáció hadügyi albizottságának ülése.

— Távirati tudósítás. —

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt tíz órakor Szilágyi Dezső elnöklete alatt tartott ülésén tárgyalta az 1902. évi hadügyi költségvetést.

Münnich Aurél előadó: T. albizottság! Abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy elfogadásra ajánlhatom a t. albizottságnak a közös hadügyminisztérium 1902-dik évi költségvetését, amelynek összesen 401.423.536 koronányi szükséglete a múlt évre megszavazott összegnél 2.394.945 koronával kevesebb.

A jelenlegi költségvetés ugyanazon keretekben mozog, mint az, amely tavaly terjesztett elő; újabb, nagyobb követelmények nem támasztanak. Rendkívüli költségvetés 1. címének 4. tétele alatt új tábori és hegyi ágyrendszer létesítését célzó kísérletek folytatására 1.200.000 korona, a tavalyinál 300.000 koronával csekélyebb összeg van beállítva, amiből arra kell következtetnem, hogy ezen kísérletek befejezve még nincsenek. E fontos kérdés a rendkívüli költségvetés tárgyalásai folyamán úgy is részletesebb felvilágosítást igényel, amelynek az illető tétel tárgyalásánál leendő megadására a t. hadügyminiszter urat már most legyen szabad felkérnem.

Mindezekre való tekintettel ajánlom, hogy a hadügyminisztérium 1902-ik évi költségvetését általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni méltóztassék.

Ugron Gábornak a költségvetésre az a megjegyzése, hogy a hadügyminiszter könnyen méréselkelhet a költségvetést, mert először a szokásos nyolcz milliónyi fejlesztési többletet ezuttal kétszeres összegben, vagyis tizenhat millió koronában vette fel, másodsor pedig az éhes tigris is előbb visszahúzódik, hogy annál nagyobbat ugorhasson. Így van itt is. Sajnálattal nélkülözi egy oly sokfelé elágazó ressortra, mint a hadügyre nézve, a részletes jelentést, amelyből felvilágosítást lehetne meríteni a fokozott kiadások, különösen hadászati jelentőségének megbíralására. Felvilágosítások kellenek főleg arra nézve, hogy a két évi szolgálati időt tervbe vették-e vagy nem? és ha igen: micsoda előkészítés történt erre nézve?

Az új ágyuk kérdésében még mindig a kísérletezés terén van a hadügyi kormány és annyira sem vagyunk tájékozva hogy az új ágyuknak mi lesz az anyaga? Utal arra, hogy a bronzanyagot az egész világ szakértői már elvetették. Nem lát a hadügyi kormányban kellő figyelmet a delegációk iránt; a legfontosabb reformokkal rendszerint a delegációk után állanak elő, amikor már a költségek meg vannak szavazva. Utal a szekerészet újjászervezésére, a tüzérségi magasabb tanfolyamok megszüntetésére és ezzel a táborokari szolgálat újjászervezésére.

Sajnosan kellett tapasztalnia, hogy úgy egyesek, mint ezredek áthelyezésénél a hadügyi kormány nincsen tekintettel arra, hogy a magyar ezredek lehetőleg Magyarországon legyenek elhelyezve, amint azt az ország törvényei kívánják. Sőt úgy látszik, hogy a hadügyi kormány terv szerint követi azt, hogy a magyar ezredek közül a magyar nyelvű tisztek osztrák ezredekbe helyezettessenek át. Pedig azok az osztrák tisztek, akik így a magyar ezrekhez kerülnek, nem képesek a legénység kiképzésére nézve kellően intenzív tevékenységet kifejteni.

A tábori szolgálati szabályzatnak a rendkívül messze hordó új löfegyverekkel kapcsolatban szükséges újjászervezését sürgeti. A gyakorlati szabályzatnak is változnia kell erre való tekintettel. Minek a legénységet oly alakzatok betanításával fárastani, a melyek a háboruban egyáltalán ki vannak zárva? Mire való a diszmenet? Pedig erre gyakran több súlyt vetnek, mint a rajvonalban való gyakorlásra. A katonát oly járásra kell tanítani, hogy a maga fizikai erejét lehetőleg gazdaságosan vegye igénybe.

Kérdést intéz a tisztviszony, továbbá a hadsereg egészségügyi állapota tekintetében, hogy milyen százaléka van a betegségnek és milyen betegségek divnak leginkább, valamint mekkora az elhalálozási hányad. Tájékozást kíván az iskolai és a harcászati czéllövésről. Azzal a 150 töltenynyel, a melyet a katona évenként ellő,

a katonát a czéllövésben lehetetlen eléggé intenzíven kiképezni. A gyalogság kezében a csaták eldöntésének kulcsa egyfelől a jó czéllövés, másfelől a fedezékek jó kihasználása. A rendkívüli költségvetésből úgy látja, hogy az idén kevesebb összeg fog a czéllövőkészítésére felhasználhatni.

Végül felvilágosítást kér az iránt, hogy miféle okok vezették a hadügyi kormányzatot, hogy a nyugalmazott katonai tisztek és katonai hivatalnokok egyesülete ellen folyó év január 31-iki rendeletével fellépett.

Ennyi aggodalom és ennyi bizonytalanság konstataciója után természetesen fogja tartani mindenki, hogy a hadügyi költségvetést még általánosságban sem fogadja el.

Gajári Ödön: Részint politikai, részint közigazgatási szempontból óhajt a költségvetéshez szólni. Ezért kérdezi: igaz-e az általánosságban elterjedt az a hír, hogy már a közel jövőben a béke létszám jelentékeny felemeléséről lesz szó a közös hadseregben? Ha ez igaz: akkor roppant fontosságú az, a mit szóló már évek óta hangoztatott a delegációkban, hogy azon nagy közigazgatási teher enyhítéséről gondoskodják a hadügyi kormány, amelylyel a katonai szolgálat az országot sújtja. Ugron Gábornak tehát tökéletesen igaza van, mikor követeli, hogy állást foglaljon a hadügyi kormány arra nézve, hogy lehetséges-e a rövidebb idő alatt való kiképzés? Szóló bár laikus észszel azt hiszi, hogy ez lehetséges, de mindenesetre keresni kell módját annak, hogy lehetséges legyen. Minden évben a gyakorlatok alkalmával dícsérik a két állam honvédségét, amely pedig jelentékenyen csekélyebb ideig képezetnek ki, mint a közös hadsereg. Ajánlja a hadügyi kormány figyelmébe, hogy különösen a nyári időszak alatt a mezőgazdasági nagy munka idejére ne vegye annyira igénybe a legénységet, mint a hogy az eddig történt. Közigazgatási tekintetben ez milliókra menő előnyt jelent az országra nézve.

Végül felhívja a miniszter figyelmét a magyar ipar részletetésének kérdésére.

Horánszky Nándor felszólalása után a vita további folyamán Krieghammer mindent felölölő részletes felvilágosítással szolgált, kivéve az ujonclétszám felemelésének kérdését, melyről, mint mondotta, még nem nyilatkozhatik.

Anarkisták összeesküvése.

— Távirati tudósítás. —

Azt a szenzációs hírt jelentik nekünk Bécsből egy Rómából érkezett távirat alapján, hogy Veronában ma reggel egy eddig ismeretlen nevű anarkista öngyilkosságot követett el, mert (noha ki volt jelölve rá) nem akarta meggyilkolni Vilmos német császárt. — Ugyanis az olasz anarkisták egyik legutóbb tartott titkos gyűlésén elhatározták, hogy mihamarabb megölik az összes európai uralkodókat. Egyszersmind kisorsolták azokat, akiknek a gyilkosságot végre kell hajtaniok.

Igy sorshuzás útján szemelték ki azt is, a ki a német császárt lett volna hivatta megölni. Ez az anarchista azonban nem tudott belenyugodni a gyilkosságba és elhatározta, hogy nem gyilkol koronás főt. Mikor Bresci öngyilkosságának hírét meghallotta, még jobban megerősödött meggyőződésében. Hogy a gyilkosságot nem akarja végre-

hajtani, azt nem merete megmondani anarkista társainak, mert félt, hogy ezek minden teketória nélkül elteszik láb alól. Revolverét háromszor sütötte magára. Mikor a szomszédok berohantak a lövés zajára, borzalmas látvány tárult eléjük. Vértócsában holtan feküdt a szoba pallóján az anarkista.

A helyszínére hívott rendőrök a halott elszállítását után azonnal házkutatást tartottak, amely alkalommal több levél jutott birtokukba, a melyekből *Heléna olasz királynő és Loubet elnök meggyilkolásának tervéről értesültek a rendőrség közegei. A veronai rendőrségnek nagyszabású anarkista összeesküvéssel van dolga.* A vizsgálatot különben az öngyilkos anarkista szövetséges társainak kiderítése ügyében megindították.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Támadás késsel. Vozátka Antal még a múlt évben egy este a Pavillon lak-tanya mellett találkozott Takáts György üvegessel és néhány szó után annyira dühbe jött, hogy kést rántott elő és azzal Takáts György karját megsebezte. Ezért ült felette Dr. Szeőke István elnöklelte alatt törvényt a bíróság és Vozátka Antalt egy havi fogházra ítélte. Vozátka a büntetés enyhítéséért felebbezett.

§ Tolvajbando a törvényszék előtt. A debreczeni kir. törvényszék előtt tegnap egy tolvajbando bűnügyében kezdtek meg a tárgyalást. — Szabó István és tizennyolcz társa a vádlottak. Egész este nyolcz óráig elhúzódott a tárgyalás, amelyet ma folytatni fognak.

§ Ki a legény a korosmában? Mező Imre azt hitte, hogy az a legény, aki nagy virtusságot visz véghez a korosmában. Bőszörményből jött Debreczenbe s hogy a virtusságával dicsekedjék, a Krámer-féle korosmában rendezett is nagy ribilliót. Összetört mindent, megütötte a korosmárost, szidalmazta a közbelépő rendőröket s tegnap a törvényszék előtt ugyancsak drágán adta meg ennek az árát. A törvényszék ugyanis két hónapi fogházra, 100 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre, no meg az okozott kár megtérítésére ítélte.

Véres párbaj.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 29.

A törvényszék ma tárgyalta azt a véres kimenetelű kardpárbajt, melyet a múlt évi márczius 8-án vívtak Dienes Márton orsz. képviselő, az „Egyetértés“, és Holló Lajos orsz. képviselő, a „Magyarország“ szerkesztője, hirlapi polemikából kifolyólag. A felek mindketten megsérültek. Holló a fején, Dienes a fején s azonkívül a felsőteste baloldalán is, ahol egy szurás érte.

Sokat beszéltek annak idején erről a párviadalról annak megtörténte után is. Holló segédei ugyanis: Ivánka Osz-

kár és gróf Bethlen Bálint, a mint a párbaj véget ért, följelentést tettek a törvényszéknél, azt adva elő, hogy szabálytalanság történt, mert Dienes a vezetősegéd „halt“ kiáltása után is támadott még. Am a bíróság nem találta igazoltnak a szabálytalanságot és csak annyit konstataált, hogy a küzdelem lefolyása ritka heveségű volt.

Tény, hogy Dienes és Holló tüzesen csaptak össze. Mindjárt az első perczen mind a ketten egy-egy fejtárgást kaptak, de csak tovább cattogott a kard. — Dienes hátrálásra készítette ellenfelét s amint egész a közelébe ért, Ivánka kiáltotta ugyan a „Halt!“ vezényszót, hanem a küzdőket szét nem választotta. E perczen Dienes, a ki Hollónak a torka közelében járt kardjával, egy szurást kapott a bal hónalján. És még ekkor is úgy ért véget a tusa, hogy Fodor és Rákosi vívómesterek Dieneset hátulról lefogták.

Az ügyet ma tárgyalta a törvényszék dr. Oláh András bíró elnöklésével.

Holló Lajos kijelentette, hogy nem hallotta a „halt“-ot. Egyebekre nézve nem kíván nyilatkozni.

Dienes Márton ugyancsak azt mondja, hogy ezt a vezényszót nem hallotta. Tény azonban, hogy a segédek nem léptek közbe. A szétválasztás pedig úgy történt, hogy őt a teremben jelen volt két vívómester hátulról karon fogta.

Erre a tanúk jöttek sorra.

Fölolvasták még gróf Bethlen Bálint és Ivánka Oszkárnak, a kik Holló segédei voltak, a vizsgálat során tett vallomását. Ebben gróf Bethlen szabálytalansággal terheli Dieneset s előadja, hogy a mérkőzés közben Holló folyton hátrált. Ezzel a bizonyító eljárást befejezték és dr. Keserü ügyész előterjesztette a vádat. Azon kezdé rövid beszédét, hogy nem le et bebizonyítani, hogy a párbajozók bármelyike is szabálytalan vivást engedett volna meg magának s így őket a büntető törvénykönyv 288. §-ában tiltott párviadal vétségeért kéri megbüntetni.

E paragrafust alkalmazta a bíróság is rövid tanácskozás után a vádlottakat két-két heti államfogházra ítélte. Holló felebbezett, Dienes megnyugodott.

ÚJDONSÁGOK.

* **Májusi ajtatosság.** Ma este 6 órakor a rom. kath. templomban szent beszéd; ezt megelőzi Boros Lajos bariton soloja „Dicsőítünk ma“ Kücentől. Holnap „Májusi harangok“ négy szólamra Mitterwallner után Husz Lajos. Énekli a Svetits nőtanítóképző.

* **A lapok dicsőrete Debreczenről.** A mi szép metropolisunkról sok elismerő és dicsőítő szó esik most a sajtóban. A vidéki hirlapírók, akik kongresszusuk alkalmából városunk vendégei voltak, terjedelmes tudósítások-

ban számolnak be debreczeni utjokról, nagy dicsőrettel szólnak városunk rohamos fejlődéséről, az itt tapasztalt vendégszeretetről. A Győri Hirlap e mellett Debreczen polgáraitól is hosszabb cikkekben emlékezik meg. Ebből reprodukáljuk a következő sorokat:

„Az ország minden részéből ide sereglettek a vidéki hirlapírodalom munkásai, kik egy napot töltöttek a kálvinista Rómában. Valami sajtáságos melegség árad ki Debreczen falaiából, lakossága szemeiből, a magyar nyíltság, becsületesség, őszinteség érintetlen ősi tisztaságával az első lépésre megkapja az embert és megszeretteti a szép magyar várost. Ilyen benyomással távoztunk Debreczenből, a hol Komlóssy Arthurral élükön a város vezetői és a debreczeni kollegák szeretetreméltó figyelmességgel fáradoztak a vendégek szives látásán. A hirlapírók debreczeni két napja teljesen eleve tette e nagy hajduvárost, hol az igazi magyar vendégszeretetben mintegy megfüröszötték a toll munkásait, kik Debreczent és népeit illetőleg a legjobb és legbarátságosabb érzelmekkel szívükben, vettek Debreczen falaitól bucsut.“

* **A vezérkari főnök Debreczenben.** Katonai körökből vesszük a hírt, hogy báró Beck tábornok, a vezérkar főnöke, a király hadsegéde a közelben Debreczenbe jön. Fogadtatására a 7. hadtest parancsnoka, Schwitzer Lajos lovag a tábornagy szintén ide érkezik

* **A Casinó újjászervezése.** — A debreczeni Casinó újjászervezését előzve az az alapszabálytervezet, amelyet Csóka Sámuel titkár tegnap a Casinó választmánya elé terjesztett. Az új alapszabálytervezet közel négy órán keresztül foglalkoztatta a választmány tagjait. Az egyes paragrafusoknál élénk eszmecserék fejlődtek ki s végeredményében csekélyebb módosítások után kimondta a választmány, hogy az alapszabálytervezetet a Casinó közgyűlése előtt elfogadásra ajánlja. Mivel azonban az újjászervezést mielőbb keresztül akarják vinni, rövidesen, lehetőleg vasárnapra egy hétre, rendkívüli közgyűlésre hívják össze a Casinó tagjait.

* **Eljegyzés.** D rvas Endre m. á. v. géplakatos eljegyezte Stern Sarolta kisasszonyt Kisvárdáról.

* **Nagy lögyakorlat.** A Pallag mellett fekvő katonai lövöldénél június 8-án és 14-én nagy harcászati lögyakorlat lesz. A katonaság átiratban kéri a város hatóságát, hogy erre a körülményre figyelemzesse a lakosságot, nehogy a jelzett napokon arra járva veszedelemnek tegyék ki magukat.

* **Bognár felügyelő meghalt.** A debreczeni társadalmi életnek egyik köztisztelő tagja: Bognár Dávid okleveles mérnök, magyar királyi államvasuti felügyelő, 28-án éjjeli 11 órakor, életének 56-ik, boldog házasságának 24-ik évében, hosszas szenvedés és a haldokló szentségek

BEOCSINI

porland és román cément főraktára. Sajtolt téglá, legelőbb bevásárlási forrás. Legnagyobb raktár. A beocsini cémentgyár. A kőbányai gőztéglagyár. Az egeresi gipszgyár egyedüli képviselője: Debreczen, Kölcsei-utca 3. szám. Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Telefon 255.

Stegmüller Árpád.

Ájtatos felvétele után meghalt. Temetése f. hó 30-án d. u. 4 órakor lesz a római kath. egyház szertartása szerint a fő utca 83. sz. háztól és a Szent-Anna-utczai temetőbe helyezik örök nyugalomra. Az engesztelő szent-mise áldozat pedig 31-én reggel 8 órakor fog az egzekurának bemutatni. Halálát gyászolják bánatos neje: öz. Bog-nár Dávidné szül. Bachl Teréz. Gyermekai: Emil, Matild és Tivadár. Anyósa: öz. Bachl Józsefné szül. Dudek Jozefin. Sógornői: Bachl József gyermekeivel, Polifka János nejével és gyermekeivel, Bachl Lajos nejével és gyermekeivel, öz. Bachl Jánosé és gyermekei.

* **Debreczeni ifjak sikere.** Az országos tornaversenyen a debreczeni állami főreáliskola ifjusága és kivette a maga részét a szerzett diadalból. A főreáliskola huszonhárom növendéke ugyanis huszonöt érmet, egy könyvet és két oklevelet nyert.

* **A közönség figyelmébe.** A debreczeni kereskedő társulat a következő figyelmeztetés közzétételére kérte fel lapunkat: Figyelmeztetjük a n. é. közönséget, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény s az annak kiegészítésül kibocsátott miniszteri rendelet értelmében június és július hónapokban vasárnap délelőtt 10 órakor minden áruüzlet, tehát úgy a piacon, mint a mellékutcákban levő kereskedések bezárandók és zárórán túl semmi nemű árut sem szabad kiszolgáltatni. Kérjük ennél fogva a n. é. fogyasztó közönséget, hogy szükségleteiket lehetőleg szombaton, de legkésőbb vasárnap délelőtt 10 óráig beszerezni sziveskedjék. A debreczeni kereskedő társulat.

* **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter tegnap a városhoz küldött leiratával Grósz Zoltán debreczeni lakosnak megengedte, hogy vezetéknévét *Gál* ra változtathassa át.

* **Ezüst lakodalom.** Szép családi ünnepély folyt le a napokban városunkban. A debreczeni kereskedő világnak régi s köztiszteletben álló tagja, Schwarcz M. L. pünkösdi másod napján ülte meg házasságának negyedszázados évfordulóját. Szűk családi körben folyt le az ünnepély s úgy a férjnek, mint a jótékonyaságáról ismert hű élettársának számosan gratuláltak a ritka évforduló alkalmából.

* **Eljegyzés.** Nánássy József helybeli férfi szabó, eljegyzte folyó hó 26-án Fajtényi Pál kedves és szeretetre méltó leányát, Eszti ke kisasszonyt.

* **Megugrott a pénzzel.** Smidt Soma hangszergyáros 32 koronával elküldte Ilyés József nevű hetesét a postára. Ilyés azonban a posta helyett betért egy cipőüzletbe, ahol magának egy pár cipőt vett, azután vonatra ült és elzónázott szülő városába Szatmárra. Schmidt Soma egész nap hasztalan várta vissza hetesét s mert más nap sem került elő, panaszt emelt ellene a rendőrségen. Ilyés József ezalatt elverte a megmaradt pénzt s aztán vesztére ismét visszatért Debreczenbe. — Csavargása közben a rendőrök felismerték és elfogták.

Tegnap hallgatták ki, amikor is mindent bevallott. A már többszörösen büntetett rovott multu sikkasztót átkísérték az ügyészség börtönébe.

* **A kis vasut pünkösdi bevétele.** Gyönyörű nyári nap kedvezett a debreczeniek kedves ünnepének — a pünkösdek s valóságos néparadat indult a Nagyerdőre, hogy lombos fának árnyékában kisebb, nagyobb társaságba verődve kedélyes mulatozás közben tölthesse el a verőfényes napot. Egész nap magánfogatok, bérkocsik és a kis vonat öt gépe szállította ki a szabadba vágyó közönséget. A helyi vasut egy-egy vonata, mely már a kiinduló állomásnál megtelt, valóságos ostromnak volt kitéve s így nem is csuda, ha a résztvevők elégtelen tekintenek a napi eredményre, mely az ezerhatszáz koronát meghaladja. A rendőrség hozzávető számítása szerint harminczöt negyvenezerre teszi a nagyerdői sokadalmat, ami a mellett bizonyít, hogy a debreczeniek kedve egy cseppet sem lankadt a régi hagyományos szokás fentartása tekintetében.

* **Eljegyzés.** Tordai Gábor b. ujjvárosi ev. ref. tanító eljegyzte öz. Daku Jánosné kedves leányát Rózsát.

* **A kardnyelő hölgy meghalt?** Barnum és Bailey nemcsak két napos előadások, hanem személyzetük iránt is felébresztették az érdeklődést. Volt az ő csodáemberükből álló társaságukban egy nagyon szép nő: a kardnyelő hölgy is. — Nagyon sok ifjunak megdöbbant érte a szíve, mert az a kardos angyal veszedelmesen tudott mosolyogni. Isten tudja, hogy nem, elég az hozzá, hogy napok óta azt a hírt terjesztik, hogy ez a szép nő kardnyelés közben megsértette belső szerveit és meghalt. Nos hát az ideális szerelmükben bánatos urak megvigasztalására megirhatjuk, hogy a kardnyelő hölgynek semmi baja, a körülményekhez képest jól érzi magát, sőt olyan kitűnő egészségnek örvend, hogy most éppen boldog menyasszony, mert a nyúlós bőrről jegyet váltott.

* **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorhaj, étvágytalanság, rossz emésztés, máj fájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges fogásásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelső rangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélnünk tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tegeres, mely 6 doboz á 15 labdacso 1.05 frt. A péz előleges beküldése után 1 tegereset 1.25 frttért, 2 tegereset 2.30 frttért, 3 tegereset 3.35 frttért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerészre, Bécs, I. Singerstrasse 15.

* **Hűtlen szolgál.** Sallay János telefonhálózat felügyelő egyik Puskás György nevű munkását állandóan maga mellett tartotta, lakással és étellemmel is ellátta. Puskás György ezt a sok szivességet azzal hálálta meg, hogy az ünnepek alatt megugrott gazdájától, előbb azonban ellopta tőle negyven korona értékű óráját és lánczát. Az esetről értesült rendőrség táviratban értesítette Szatmárt, Puskás szülő városát, hogy az esetleg oda érkező tolvajt tartóztassa le és kísértesse Debreczenbe.

* **Szegény idegenek segélyezése.** A belügyminiszter felhívja a hatóságok figyelmét arra a körülményre, hogy az idegenek s különösen a németek nagyon igénybe veszik a magyarországi hatóságok segélyezését. — Ez pedig, — ugymond a miniszter — olyan kiadás, amely sehonnán, hanem csakis az illetők rokonaitól hajtható be, ámde ezek az emberek rendszerint teljesen ágról szakadtak s nincs honnan behajtani az előlegezett összeget. Figyelmezteti tehát a belügyminiszter a hatóságokat, hogy minden segélynyújtás teljesen az ő kárukra esik.

* **A halál torkában.** Két fiatal leány akart megválni ezelőtt napokkal az élettől. — Az egyik Luzicska Erzsébet, szobaleány csalódott szerelme miatt nyult a sósavhoz, hogy felzaklatott szívének nyugodalmat szerezzen; a másik Török Zsuzsanna, aki azt a bánatot nem akarta túlélni, hogy szép kedvese, aki a 39-es bakáknál szolgált, agyonlőtte magát és szintén mérget ivott. Sokáig szenvedett a két leány a közkórházban, de a gondos ápolással sikerült megmenteni mind a kettőt az életnek. Tegnap délután gyógyulian távozott mind a kettő a közkórházból.

* **Az Erdélyi Kárpát Egyesület butor kiállítása** nagy közönséget vonz a Simonffy-utcza 1. sz. bérház negyedik boltjába, ahol az egyesület debreczeni ügyvivője a multkori háziipari kiállításán megrendelt kőrösfői butorokat, meglepően szép, magyaros díszítésű asztalokat, lócsákat, székeket, számolyokat, fogasokat, dobozokat, tányérokat mutatja be. A kalotaszegvidéki egyes kezű fafaragó magyar munkásokat a debreczeni közönség újabb megrendelésekkel segíti megélhetésében. Ma 200 korona értékű butort rendeltek meg. Pár nap múlva a multkor megrendelt összes butorok megérkeznek s azok rendben, egymásután átvehetők lesznek, vagy pedig az ügyvivőség házhoz szállítja. Azon megrendelők, akik a kolozsvári központól kapott csekkel a butorok árát még el nem küldötték, legelőszörűbben cselekszenek, ha most már az áru átvételekor fizetik azt le helyben. A kiállításon, amelyet lehetőleg már holnap berekesztenek, az *Erdélyi Kárpát Egyesület tagjai közé is beiratkozhatnak.* A fürdőzni menő vagy a tarista sportot kedvelő közönségnek a legmelegebben ajánljuk, hogy lépjen be az egyesületbe. A tagsági díj egy évre négy korona s ezért különféle kedvezményekben, utazásoknál, szállodákban, kirándulásoknál tetemes árleengedésben részesülnek.

* **A nagyerdőn a Dobos nagyvendéglőjében** Márkus Jenő gondoskodik, hogy a kiránduló közönségnek mindenkor friss csapolású sörrel, villásreggelivel, délutáni uzsonnával, választékos vacsorával szolgálhasson. Halak: kecsége, tvek, halászlé és egyéb különleges ételek minden időben kaphatók. Hetenként 5-ször délutáni zene. Szerdán Magyar Testvérek, pénteken Rózsa Árpád és Veres Tóni zenekari hangversenynek éjjeli 12 óráig.

* **Rózsa arczkenőcs,** szepítő, májfoltok, perszenések ellen legjobb vegyszeti termék. Teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, nem avasodik soha. Üdöséget, bajt kölcsönöz az arcznak. Egy tégely ára 1 korona. Hozzá szappan 60 filléért kapható Francis és Jóna drogueriájában, Kossuth-u. 2. sz. *Ugyanott mindenféle toilette-czikkék kaphatók.*

TÁVIRATOK.

Az ifjuság új hivatalos lapja.

Budapest, május 20. A selmeczbányai országos diákkongresszus elhatározta, hogy ősszel új hivatalos lapot indít Budapesten, melyet az összes főiskolák anyagilag támogatni fognak. Az új lap szerkesztőjét a budapesti diák-egyesületek közösen választják. Kolozsvár adja a segédszerkesztőt és egy munkatársat, míg a többi főiskolák szintén egy-egy munkatársat választanak a laphoz.

A burok győzelme.

Brüsszel, május 28. A Petit Bleu jelentése szerint Hágába hivatalos távirat érkezett, amely szerint a burok e hó 2-án Kalkheuveldel, Pretória környékén, Breyer és Breitenbach parancsnoksága alatt megverték az angolokat, akik közül 49 elesett, 150 megsebesült és 600 fogságba esett. A burok azonkívül állítólag hat ágyut vettek el az angoloktól.

Szociálisták Millerand ellen.

Lion, május 28. A szociálista kongresszus 904 szavazattal 42 ellenében elfogadta Bryandnak azt az indítványát, hogy Millerand kereskedelmi miniszternek a minisztériumba belépése semmiképp sem köti a szociálistákat, mert Millerand a minisztériumban nem képviseli a szociálista pártot.

Bresci temetése.

Budapest, november 29. Mint Nápolyból jelentik, Umberto király gyilkosát Brescit, ki tudvalevőleg a San Stefanói fegyházban egy őrizetlen pillanatban felakasztotta magát, tegnapelőtt éjszaka temették el. A temetést előzőleg a halottat többszörösen lefénnyépezték, aztán felboncolták, hogy agyvelejét és tüdejét górcsővel megvizsgálhassák. Érdekes, hogy a királyilkos temetése alatt rettenetes vihar dühöngött, mely a fáklyákat is eloltotta, úgy hogy Brescit koromsötétségben földelték el.

Egy búr parancsnok szerencsétlensége.

Pretória, május 27. Schönmann búr parancsnok tegnap feleségével és családjával egy kuriózumként visszatartott lidit gránátot nézegetett. Egyszerre felrobbant a gránát és Schönmann megölte, leányát hálálosan, a feleségét pedig két más egyénnel egyetemben súlyosan megsebesítette. Schönmann az utolsó időben a béke érdekében buzgólkodott. Mikor az angolok Pretóriát megszállták, megadta magát, később a búrok elfogták, de Pietersburg megszállásakor az angolok ismét kiszabadították. Azóta Pretóriában lakott. A robbanás Schönmann házában történt.

Tőzsde.

— Esti zárlat. —

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése	
Buza októberre	7.87
Rozs októberre	6.73
Zab októberre	5.78
Tengeri júliusra	5.37

Irányzat szilárd.

Amerika háromnegyed centtel, Berlin másfél márkával magasabb.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A sah haldoklik.** (Éjjeli express tudósítás.) Ismeretes, hogy a perzsa sah régóta szívelkövéredésben szenved. Teheránból most azt jelentik nekünk, hogy a sah állapotában tegnap rosszabbodás állott be, ma reggel óta pedig haldoklik.

× **Bresci öngyilkossága.** (Éjjeli express tudósítás.) Rómából jelenti egy távirat: A Tribuna jelentése szerint a sanstefanoi fogház igazgatója ma jelentést tett Giolitti belügyminiszternek Bresci öngyilkossága ügyében. A jelentés szerint Bresci öt perc alatt ölhette meg magát, a szabályszerű ellenőrzés pedig negyedóránként történt. Az ellenőrzés elmaradása tehát ki van zárva. Bresci holttestének felboncolása kiderítette, hogy Brescit semmiképp sem bántalmazták. — Ellenkezésképp, Bresci 3 kilóval gyarapodott, mióta San-Stefanóba hozták. Az öngyilkossághoz törülközőből készített hurkot használt, amelyet két méternyi magasságban erősített meg.

× **Rigó Jancsiné pénzavarban.** (Éjjeli express tudósítás.) Rigó Jancsiné, mint a hogyan Chimay hercegné Ward Klára magát nevezni szokta, pénzavarban van. Van és lesz neki még ugyan pénze sok, de nem elég és költséges passziói következtében most is pénzavar bántja a szőke hercegnét, aki most azen fáradozik, hogy imádott Rigó Jancsijának valami „állást” szerezzen. A hercegné pénzavarát az a körülmény okozza, hogy a chicagói törvényszék a család kérésére gondnokság alá helyezte pazarlásért. A bíróság indokolásából kitűnik, hogy a Rigó pár a legutóbbi hat év alatt kerek négy milliócskát költött.

× **Ismeretlen öngyilkos.** — (Éjjeli express tudósítás.) — Az ó-budai Remete-hegyen tegnap délután egy ismeretlen férőhullát találtak. A holttest át van löve, amiből valószínű, hogy öngyilkosság esete forog fenn. A tetemet a rendőrség beszállította a tetemnézőbe.

× **Véres pünkösöd.** (Éjjeli express tudósítás.) Piros pünkösöd napján az ország különböző helyein vér folyt. A legények, ahol csak lehetett, ősi szokás szerint táncmulatsággal ülte meg ezt a napot s a mulatságnak verekedés lett a vége. A legnagyobb vérengzés azonban az idén Mező-Keresztesen történt, hol — mint nekünk írják — a verekedés tulajdonképpen a leányok között keletkezett, még pedig féltékenységből: Petrás Erzsébet odaváló leány kezdte a verekedést. Irigy szemmel nézte, hogy régi udvarlója Kunz Imre állandóan Sirák Borcsa körül forgolódik. Egy ideig tűrte ezt a mellőzést, de azután kitört belőle az elkeseredés, amikor egy izben a

táncznak vége lett, neki rontott vetélytársának s azt alaposan megtépte. A legények között természetesen mind a két félnek akadt pártfogója. Csakhamar összekaptak s a bioskákra bízták a harc eldöntését. Folyt a vér; az asszony nép sikoltozva menekült. De a verekedés tartott mindaddig, amíg a kivonult csendőrség szét nem ugratta a legényeket. Ekkor már Büki Ábris, Szivó Márton és Lovási Imre eszmélet nélkül heverték a koresma udvarán s mire az orvosi segély megérkezett, Büki és Szivó elvérzett, Lovasi pedig másnap reggelre meghalt. Ehez majdnem hasonló eset történt Nádason, ahol szintén a leányok miatt veszttek össze a legények, miközben Czernák Pál és Gyulyás Balázs odaváló legényeket alaposan fejbe verték, hogy felgyógyulásukhoz nincs remény.

VIDÉK.

Halálos fürdőzés. Margittáról írják lapunknak: Pünkösöd első napján délután többen fürödtek a közeli Berettyóban. Egy 12 éves suhancz, Huszinka József fürdés közben a parti fűzek alá került és mire kiszabadították a gyökerek közül, megfuladt a habok között.

Agyonlőtt végrehajtó. Nagy-Szalonta közelében Maroziházán az elmúlt éjjel halva találták meg az egyik tanya előtt Kékessi Elek végrehajtót. A holttesten egyetlen lövés nyoma látszik és kétségtelen, hogy gyilkosság áldozata lett a szerencsétlen ember, aki nagy családot hagyott kenyérkereső nélkül. Kékessi éven át volt Nagyszalontán városi végrehajtó és az állásában természetesen sok haragosa és irigye volt. A csendőrök most ezek sorában keresik a gyilkost.

Tolvajok Hadházon. Weinstein József hadházi lakost furcsa módon lopták meg. Két hizott libáját vitték el és helyébe két soványt tettek. Ezeket Krausz Józseftől lopták Téglásról. De már arról egy szót sem ír tudósítónk, hogy mit tettek a Krausz József sovány libái helyére!

Pénzgyár a toronyban.

— Saját tudósítónktól. —

Rendkívül érdekes felfedezésre jutott e napokban a bozsoki csendőrség, mely már hosszabb idő óta tapasztalta, hogy a környéken *mindinkább terjednek a hamis koronások, forintosok és ötkoronások.* A csendőrség által titokban folytatott nyomozásnak végre meg lett az eredménye: fölfedezék a pénzhamisítók és a „gyártelepet” is, a mely Bozsok község templomának toronyában volt elhelyezve. A pénzgyártók — mint nekünk írják — Csuri Mihály harangozó, ennek veje, Nagy István és Botlik Péter fegyházviselt ember volt. Ezek a toronyban rendezték be a műhelyt.

A társaságnak Botlik Péter volt a lelke. Ő rendezte be a műhelyt, ő készítette az öntvényeket. Csuri és a veje csak segítettek és legfőbb teendőjük a hamisítványok forgalomba hozatala volt, amit eddig meglehetősen sikerrel végeztek. Botlik ugyanis, amint a fegyházból kiszabadulva hazatért, rávette Csuri harangozót, hogy fogadja föl toronyba ternek. Botliknak sikerült az előjáróságot is megnyerni pártjára. Botlik beköltözött a toronyba, ahonnan nem is igen mozdult ki. Itt vette rá Csurit és vejét a pénzhamisítás tervének keresztülvitelére, mivel a torony helyiséget igen alkalmasnak találta e célra.

Pünkösöd napján végre földerült a titok. Az ünnep alkalmával ugyanis néhány

subancz gyerek ment föl a toronyba harangozni. Ezeknek egy egy koronát adott Csuri — természetesen a hamisítványokból. Ezt a pénzt akarták beváltani, amikor a csendőrök megfogták őket s miután megtudták, hogy a hamisítványok honnan származtak, kutatást tartottak a toronyban. A vizsgálat fényes eredménnyel végződött. Botlikot, Csurit és vejét a csendőrök letartóztatták s az előtalált nagymennyiségű hamis pénzzel beszállították őket a törvényszékhez.

A család becsülete.

— Saját tudósítónktól. —

Ondricska Ferencz szeptember-olaszi bognár 39 éves felesége benső viszonyban élt a férjének műhelyében mint segéd dolgozó Csehók nevű fiatal emberrel. Erről a viszonyról se a férj, se Ondricskának 17 éves fia ki szintén atyja mellett dolgozott, nem tudott semmit. E hó elején azután arra ébredtek fel Ondricskáék, hogy az a viszony és segéd megszöktek hazulról.

Az apát nem nagyon bántotta a dolog, de annál inkább el volt keseredve a fiu, aki elhatározta, hogy a csábítót meg anyját is lelövi. A pünkösdi ünnepek alatt a fiatal Ondricska átrándult Tótfaluba magával vivén töltött revolverét is. Hétfőn délután kileste, midőn az édes anyja a szeretőjével, kivel együtt lakott, sétálni ment. A fiu utánuk iramodott s a csábító Csehókat hátulról lelőtte.

A lövésre a megrémült anya visszafordult s fiával találta magát szemben, a ki rá is ráfogta a revolvért, de már nem volt annyi ereje, hogy anyját is agyonlője, hanem önmaga ellen fordított fegyvert s mielőtt az anyja megátalhatta volna, mellbe lökte magát. Csehók rövid kintlódás után meghalt; a fiatal Andricskó még életben van s talán fölépül sebéből. A bűnös asszony megszökött s eddig nem sikerült föl találni.

CSARNOK.

Angyal és ördög.

(Folytatás.)

Klopács hűségesen megmaradt helyén és várakozott. Azt várta, hogy a komédiás és komédiásné egyszerre menjenek be a komédiába s akkor ő az öltöző ponyva oldalát menten felhasítja.

Leült és figyelt.

A komédiást sokáig hallotta beszélni. Addig pedig amíg az beszél, nem érkezett el az ő ideje.

Pedig, ha benézett volna egy kis idő múlva az öltözőbe, láthatta volna azt is, hogy a szegletből előkerül a kis Edith, öltöztetik, cifra komédiás ruhát adnak rá. Hallhatta volna azt is, mikor megnyugtatták:

— Most már megyünk kis mamához. Ha jól viseled magad és engeded, hogy a néni veled játszon az ölében, akkor viszünk kis mamához.

— Azért kapom ezt a szép ruhát? — kérdezte az ártatlan kis leány.

— Azért édesem.

Persze a kis mama és a szép ruha megtette a hatást. Nemhogy sirt volna a kis Edith, de sőt ellenkezőleg, nevetett, kacagott, ujjongott a piczike.

A komédiás örvendezett. Micsoda siker lesz, ha ezzel a kis angyal arcú leánnyal a közönség közé mennek. Klopács pedig künn a sátor alatt még mindig hallotta a komédiás szavát, lát nyugodtan maradt és és várakozott tovább.

Benn az öltözőben pedig szépen. — lassan elkészültek a kis Edith felöltöztetésével. Azután gyönyörűséggel nézték a mosolygó, szőke haju aranyos leánykát, a ki többször sürgette őket:

— Menjünk hát a mamához!

— Mindjárt édesem.

A komédiás alig tudta türtöztetni a kis Edithet, az mindig menni szeretett volna.

— Csak már végeznél be az a Ferkó a mutatványait, — gondolta magában, — még sohasem produkálta ilyen hosszú ideig magát.

Künn a nézőtérén is nyugtalankodott Dércziné. — Gyakran odahajolt a férjéhez és sugva mondta neki:

— Hiába várunk! Ezek között nincs, nincs az én kis leányom! Menjünk be az öltözőbe! Végre is a magunk gyermekét követeljük. Béla, tartok tőle, hogy az a Klopács rázedett bennünket. Mig mi itt jó reménységgel várakozunk, addig ő a komédiással összebészélhetett. Ki tudja, hátha úgy gondolkozott, hogy így még nagyobb összeget biztosíthat magának.

Dérczi alig tudta nejtét megnyugtanni, hogy ne fessen folyton rémképeket.

— Be kell várnunk édesem az előadás végét!

Ebben a perczen Ferkó, a bohóc kiszaladt. Ujra csengettek és benn az öltözőben kézen fogta a komédiásné a kis Edithet, hogy bevigye mutatványaihoz a közönség közé. A komédiás pedig örömmel várta a jelenet nagy hatását.

(Folyt. köv.)

A tavaszi és nyári idényre a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból szabadalmazott **JÉGSZEKRENYEKET,** önműködő Fagylaltgépeket. Legjobb minőségű

Szódavíz-készülékeket.

Tükrözött

Kerti golyókat, sodrony borítókat és szabadalmazott

legujabb befűző üvegeket

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és díszárak nagykereskedése.

DEBRECZEN, Placz-u. 57

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregm. uradalmából.

Dr. Kétly, dr Bókay, dr Wiederhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik

Szolyvai

gyógyforrás

pszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainá vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epekő a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor betegedésnél.

Kitűnő asztali viz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

ÁRVERÉS.

A Simonffy-utczai 2. sz. városi bérház 17 számú bolthelyiségében 1901 évi május 30-án reggel 8 órakor vendéglői berendezés, tányérok, abroszok, étesszközök, asztalok, székek, jégszekrény, poharak nyilvános birói árverésen eladatnak.

Neumann és Weisz

festék, zsiradék, szerszám, vasalások, faragványok, görléczek és zománczott konyha edények gyári raktára Debreczen, Hatvan-utca 5.

Ajánlják

minden e szakmába vágó cikkek különlegeségeit, ugyszintén gazdaságok részére

kátrányos fedéllemezeket, kátrányt, carbolineumot, carbolsavat, portland és román cementet.

Gép- és cilinder-kenő olajat

és a legfinomabb eséplőgép (tovoto) kenőcsöt, kékkövet, szállókötéshez (raffiát) hársot, jutfonalat és a legjobb gyártmányu dohány és zsák zsinegeket, valamint zsákokat. Mindezen cikkek nálunk oly olcsón szerezhetők be, hogy a n. é. közönséget bámulatba ejti!

Tessék meggyőződni!

Melyik a legjobb szépítő folyadék?

MOLLITERGIN

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arc és kéz bőrét, nem zsiroz, teljesen ártalmatlan.

Hatása meglepően gyors.

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits J.

a Kigyóhoz címzett gyógyszertárában, Debreczenben.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Béla holnap reggel 7 órára a reggelinél találkozni óhajtok veled a központi tejesarnokban. Ölel J. . .

50 korona honorárium, a ki egy érettségizett fiatalembernek állást tudna Czim a kiadóhivatalban

Katona keztyük mosás javítás-sal együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37 szám.

20 hecto sista-kerti bor eladó. Péterfia-utca 65. szám alatt.

Rosenthal Sándor fűszer, liest és esmege üzlete csapó utca 16. sz.

Egy II. éves róm. kath theologus a szün-időkre gyermekek mellé nevelőnek ajánlkozik Czim a kiadóhivatalban.

Karalábé idei szép gyenge darabja 10 fillér Várray József kereskedésében, városi ujbórház.

Izletes házi koszt kapható özv. urnónél elsej-től. Rákóczy-u. 26.

Glazé-keztyük tisztításátjutányos-áron vállalom. — Péterfia-utca 37. sz.

Kiadó nyaraló. A nagyerdőn az egyik városi nyar-16 3 szobából és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Naponta friss Prágai sonka egész nyá-ron kapható Tóth Kálmán fűszer üzletében.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemetefü czukorka. Kapható Borsy-czukrázdában és Francis és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Helybeli pálinka, bor és sörkimérési üzletbe kereskedelmileg kép-zet üzletvezető kerestetik. Czim a kiadó-hivatalban.

Egy utcza uri lakás bármely órá-ban kiadó Szent-Anna-utca 5. sz. földszint. Ugyanitt bővebb fel-világosítás szerezhető.

Kiadó föld H.-Vámos-Péresen a va-suthoz közel a Haláp mellett 110 katasztrális hold föld, több évre hasznóképes kiadó. Értekezhetni a lelkészi hivatalnál.

Harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére a legjobb színtartó pamutból kötve jutányos áron beszerezhetők **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett. **Harisnya fejeléseket elvállal**

Tört arany, ezüst, ékszereket régi pénzeket legmagasabb áron vásárolok vagy becserélek, **Kónya László** órás Kossuth-utca 2.

Jámbor Zsigmond kocsigyártó Csók-utca 6. számú háznál — külön rendezte a fényező mű-helyt és külön a kárpitozó műhelyt. A kocsikat pormentesen, tisztán fényezi — megegyezési áron — a mai kor igényeinek megfelelőleg. A nagyérdemű közönség becses pártfo-hását kéri a mester

1 kiló szemeskávé
2 korona.

Szulini korona forrás víz.

Aschenbandt-féle bordó-por kapható

FÉLEGYHÁZI JÁNOS

fűszer-üzletében

Debreczen, Piacz- és Miklós-utca sarok.

Horváth András

SZOBA- ÉS TEMPLOM-FESTŐ.

DEBRECZEN, Piacz-utca 21. sz. a.

(a Tisza palota átellenében)

Elvállal mindenféle szobafesté-
seket tapettrozásokat, templomok
festését, oltárok és szószékek ara-
nyozását a legművésziesebb kivitelben.

Terényi János

férfi szabó. Debreczen, Hatvan-utca 24. sz. Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget miután az üzlethelyiséggel felhagytam, azért sokkal jutányosabban készíttetek, egy magyar, mint német ruhákat a leg-újabb divat szerint. Kérem a n. é. közön-ség becses pártfogását.

Biederman házban

egy kényelmes 3 szobából és mellékhelyiségekből álló emeleti lakás, továbbá irodának alkalmas két szobából álló emeleti helyiség azonnal kiadó. és egy üzlethe-lyiség aug 1-től

Eperjesi cserép kályhák

elismert legjobb minőségben ;

továbbá:

Főzőedények, takaré-konyhák, — épület vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revol-
verek és peronospora fecskendők

nagy választékban

a legjutányosabb áron

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett.

Uj czipő üzlet.

Stiber-féle ház, Battyányi-utca 6. sz.

Nagy választéku raktárt tartok minden-féle legfinomabb bőr különlegességekből, legújabb divat szerint készül

kész czipők

ugy hölgyek, urak, valamint gyermekek részére.

Az összes kész czipők is saját mühe-lyemben a legjobb minőségű anyagokból készülnek, azoknak tartóságáért kezes kelem.

Paczára annak, hogy czipőim sokkal job-bak, tartósabbak és csinosabbak, mint a gyárilag készütek, azokat mégis igen ju-tányos áron számítom.

Mérték szerinti megrendeléseket gyorsan és pontosan készítem el és jutányosan számítom.

kiváló tisztelettel
Liener Sámuel
czipész.

Egyszerű és díszes

kertilóczaak,

kertifeoskendők,

legjobb mintájú

kútszivattyúk

és minden építkezési

vasöntmények

gyári áron kaphatók

a vasöntöde telepén

Péterfia-Hadházi-utczában.

Ugyanott

kitünő szerkezetű

láncz nélküli

kerékpárok

minta után

150 koronáért

rendelhetők.

A kerékpárok egy liquidált gráci gyárból valók s csak addig kaphatók, míg a készlet tart.